

Sygn.akt III AUa 1068/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 marca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Sławomir Bagiński

Sędziowie: SO del. Elżbieta Rostół (spr.)

SA Bożena Szponar-Jarocka

Protokolant: Emilia Janucik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 marca 2016 r. w B.

sprawy z odwołania M. S. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji wnioskodawcy M. S. (1)

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 25 czerwca 2015 r. sygn. akt IV U 6763/14

oddala apelację.

sygn. akt III AUa 1068/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4.08.2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił M. S. (1) prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na podstawie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W odwołaniu od powyższej decyzji M. S. (1) zarzucił jej niezgodność ze stanem faktycznym, polegającą na niezasadnym uznaniu, że przyczyną niezdolności do pracy jest wyłącznie schorzenie kręgosłupa, a nie jego dodatkowe uszkodzenie w wyniku doznanego wypadku przy pracy. Wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie prawa do renty w związku z wypadkiem przy pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wskazując, że komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 17.10.2012 r. uznała wnioskodawcę za częściowo niezdolnego do pracy, okresowo do 31.08.2013 r. z zaznaczeniem, iż niezdolność ta istniała na dzień 1.03.2012 r. oraz że dokładnej daty jej powstania nie da się ustalić - to jednak nie można mu przyznać prawa do renty, bowiem nie posiada 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych w ostatnim 10-leciu przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed powstaniem niezdolności do pracy.

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 25.06.2015 r. oddalił odwołanie. Rozstrzygnięcie to oparł na następujących ustaleniach faktycznych.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 13.02.2013 r. sygn. akt IVU 2983/12 zostało oddalone odwołanie M. S. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 30.10.2012 r. nr (...) o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy prowadzeniu działalności gospodarczej (punkt D). W punkcie II tego wyroku Sąd Okręgowy przekazał wniosek M. S. (1) z dnia 12.02.2013 r. o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. do rozpoznania. Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 27.11.2013 r. w sprawie III AUa 589/13 została oddalona apelacja ubezpieczonego od tego wyroku (k.4 i 5 plik IX akt rentowych).

Zaskarżona obecnie decyzja z dnia 4.08.2014 r., na podstawie której odmówiono M. S. (1) prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, została wydana w wykonaniu pkt. II wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 13.02.2013 r. sygn. akt IVU 2983/12.

W wyniku badania lekarskiego przeprowadzonego przez komisję lekarską ZUS wydane zostało orzeczenie z dnia 17.10.2012 r., którym wnioskodawca został uznany za osobę częściowo niezdolną do pracy, okresowo do 31.08.2013 r. z zaznaczeniem, że niezdolność ta istniała na dzień 1.03.2012 r. oraz że dokładnej daty jej powstania nie da się ustalić.

Wnioskodawca nie wniósł sprzeciwu od otrzymanego 24.09.2013 r. orzeczenia lekarza orzecznika, natomiast 12.11.2013 r. wniósł odwołanie od decyzji.

W postępowaniu przed organem rentowym zostało ustalone, że skarżący legitymuje się łącznie stażem ubezpieczeniowym w wymiarze 23 lat, 7 miesięcy i 20 dni, jednakże nie posiada 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych w ostatnim 10-leciu przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed powstaniem niezdolności do pracy.

W postępowaniu sądowym dopuszczony został dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych z zakresu neurologii, ortopedii i interny na okoliczność oceny aktualnego stanu zdrowia wnioskodawcy, jego zdolności do pracy - mając na uwadze rodzaj stwierdzonych u niego schorzeń oraz w szczególności na okoliczność daty powstania niezdolności do pracy .

W przedstawionej opinii biegli wskazanych wyżej specjalności przy rozpoznaniu : choroby zwyrodnieniowo-dyskopatycznej odcinka lędźwiowego kręgosłupa, przewlekłej rwy kulszowej obustronnej z objawami ubytkowymi oraz nadciśnienia tętniczego uznali badanego za trwale częściowo niezdolnego do pracy. Ustalili również, że przyczyną niezdolności do pracy jest schorzenie samoistne, niezdolność istnieje od dnia 2.12.2011 r.

W uzasadnieniu biegli wskazali, że po zapoznaniu się z aktami sprawy oraz dokumentacją lekarską zawartą w aktach ZUS stwierdzili, że od 10.05.2002 r. do 8.08.2012 r. wnioskodawca zgłaszał się do poradni lekarza rodzinnego, a od 1.08.2011 r. poradni neurologicznej z bólami okolicy lędźwiowej kręgosłupa obostrzających się po dźwignięciu ciężaru lub pracy w utrudnionych warunkach (np. kanał sanitarny). Badaniem rezonansem magnetycznym z dnia 26.01.2012 r. stwierdzono liczne zmiany dyskopatyczne i zwyrodnieniowe trzonów kręgów w odcinku lędźwiowym kręgosłupa, które są przyczyną występowania bólu korzeniowego okolicy lędźwiowej i rwy kulszowej. Badanie to nie wykazało zaś zmian pourazowych. Zgłaszane dolegliwości powstałe w dniu 2.06.2011 r. jako wypadek przy pracy były obostrzeniem dolegliwości korzeniowych w przebiegu schorzenia podstawowego jakim jest choroba zwyrodnieniowo – dyskopatyczna kręgosłupa istniejąca od 2002 r. Uszkodzenia korzeni nerwowych określone jako 5% trwałego uszczerbku na zdrowiu nie są przyczyną powstania częściowej niezdolności do pracy. W zakresie daty powstania częściowej niezdolności do pracy biegli wskazali, że istnieje ona od 2.12.2011 r., albowiem do tej daty powód przebywał na zwolnieniu lekarskim po zaostrzeniu dolegliwości w dniu 2.06.2011 r. Na wskazaną przez biegłych datę powstania częściowej niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia odwołujący udowodnił 9 miesięcy i 16 dni stażu ubezpieczeniowego zamiast wymaganych 5 lat (pismo ZUS z dnia 29.04.2015 r. k.73 akt sprawy).

Sąd Okręgowy podzielił opinię biegłych wydaną w sprawie jako spójną, kompletną, rzeczową, wydaną na podstawie dokumentacji medycznej i szczegółowo uzasadnioną. Stwierdził, że odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie, albowiem zaskarżona decyzja organu rentowego jest zgodna z prawem. Wprawdzie w świetle opinii biegłych wnioskodawca jest okresowo częściowo niezdolny do pracy, to jednak niezdolność ta nie powstała w wymaganym okresie, tj. wówczas gdy wnioskodawca legitymuje się 5-letnim okresem składkowym i nieskładkowym w ostatnim 10-leciu przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed powstaniem niezdolności do pracy, w tym i na datę ustaloną w opinii biegłych jako data powstania niezdolności do pracy (2.12.2011 r.).

Sąd pierwszej instancji wskazał, że zgodnie z treścią art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1) jest niezdolny do pracy;

2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;

3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

2. Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Ponadto na podstawie art. 58 ust. 1 pkt 5 ustawy warunek posiadania okresu składkowego i nieskładkowego w myśl art. 57 ust. pkt 2 uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 5 lat – jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat. Przepis art. 58 ust. 2 w/w ustawy stanowi, że okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy. Zgodnie z art. 58 ust. 4 przepisu ust. 2 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy, o którym mowa w art. 6, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawca nie spełnia wszystkich przesłanek z art. 57 w/w ustawy, które muszą być spełnione łącznie, zatem nie może uzyskać prawa do renty.

Ponadto Sąd Okręgowy wskazał, że wnioskodawca wnosi o przyznanie prawa do renty w związku z wypadkiem przy prowadzeniu działalności gospodarczej w dniu 2.06.2011 r. jednakże sprawa w tym zakresie jest już prawomocna (wskazane w ustaleniach wyroki SO w Olsztynie i SA w B.), a w sprawie niniejszej sąd pierwszej instancji orzekał w zakresie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia.

Mając powyższe na uwadze odwołanie jako niezasadne podlegało oddaleniu na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku złożył M. S. (1). Zaskarżając wyrok w całości zarzucił mu:

- niezasadne wydanie wyroku bez przeprowadzenia dowodu z badań biegłych neurologa, ortopedy, internisty w drodze pomocy prawnej przez Sąd Okręgowy w Warszawie, co wynika z protokołu rozprawy z dnia 30.10.2014 r.

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku polegający na bezpodstawnym uznaniu, że renta z tytułu niezdolności do pracy (która to niezdolność była wynikiem doznanego wypadku przy pracy dnia 2.06.2011 r.) nie przysługuje wnioskodawcy, gdyż niezdolność ta nie miała związku z wypadkiem przy pracy a wynikała ze schorzenia samoistnego i już wcześniej, od 15.01.2010 r. po podniesieniu ciężaru występowały u wnioskodawcy bóle kręgosłupa, w sytuacji gdy wyrokiem sądu zdarzenie z dnia 2.06.2011 r. zostało uznane za wypadek przy pracy i stwierdzono 5% uszczerbek na zdrowiu. Wcześniejsze bóle, sprzed wypadku trwały kilka dni a po wypadku spowodowały niezdolność

do pracy aktualnie na okres około 2 lat i 5% uszczerbek na zdrowiu. Skarżący wskazywał na orzecznictwo Sądu Najwyższego i Sądu Apelacyjnego w Łodzi dotyczące art. 3 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na skutek doznanego wypadku przy pracy dnia 2.06.2011 r.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja nie jest zasadna.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że stosownie do treści art. 1 k.p.c., przepisy Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, będących sprawami cywilnymi, czyli - zgodnie z art. 476 § 2 k.p.c. - takimi, w których wniesiono odwołanie od decyzji organów rentowych.

Sprawą z zakresu ubezpieczenia społecznego może być każda sprawa wszczęta odwołaniem od decyzji organów rentowych. Sprawy te rozpoznawane są przez sądy (wydziały) pracy i ubezpieczeń społecznych przy zastosowaniu przepisów przewidzianych w dziale III tytułu VII Kodeksu postępowania cywilnego, jako sprawy cywilne. Jeżeli ubezpieczony opiera swoje żądanie na zdarzeniach prawnych wywołujących skutki w zakresie stosunków ubezpieczenia społecznego oraz formułuje je jako odwołanie od decyzji organu ubezpieczeń społecznych wydanej w zakresie przypisanych temu organowi uprawnień, to do rozpoznania odwołania przysługuje droga sądowa.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że w sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego, jej treść wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania oraz orzeczenia sądu pracy i ubezpieczeń społecznych (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 13.05.1999 r., II UZ 52/99, OSNAPiUS 2000 Nr 15, poz. 601 oraz w uzasadnieniu wyroku z dnia 2.10.2008 r., I UK 88/08, OSNP 2010 nr 7-8, poz. 100, a nadto w wyroku z dnia 6.09.2000 r. II UKN 685/99). Oznacza to, że dochodzenie przed sądem prawa do świadczenia z ubezpieczenia społecznego, które nie było przedmiotem decyzji organu rentowego, jest - co do zasady - niedopuszczalne (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 9.04.2008 r., II UK 267/07, Lex nr 469168; z dnia 23.11.1999 r. II UKN 204/99, OSNP 2001 Nr 5, poz. 169).

Biorąc powyższe pod uwagę należy podkreślić, że zakres rozpoznania i orzeczenia (przedmiot sporu) we wskazanych sprawach, wyznaczony jest przez przedmiot decyzji organu rentowego zaskarżonej do sądu ubezpieczeń społecznych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13.05.1999 r., II UZ 52/99, OSNAPiUS 2000 Nr 15, poz. 601 oraz z dnia 18.01.2008 r. II UZ 43/07, Lex nr 442809; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4.12.2009 r., III UK 44/09, Lex nr 578157), a ponadto przedmiotem postępowania sądowego jest zakres odwołania od decyzji organu rentowego do sądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11.04.2006 r., II UZ 1/06; z dnia 13.10.2009 r., II UK 234/08, Lex nr 553692). Reasumując, zakres i przedmiot rozpoznania sądowego wyznacza treść decyzji organu rentowego, zaś odwołanie musi dotyczyć tak określonego zakresu i przedmiotu. Decyzja zapada po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, a w późniejszym postępowaniu, wywołanym odwołaniem do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych, zgodnie z systemem orzekania w sprawach z tego zakresu, sąd rozstrzyga o prawidłowości zaskarżonej decyzji. W sprawie, w której wniesiono odwołanie od decyzji organu rentowego, przedmiot sporu nie może więc wykraczać poza treść tej decyzji.

W niniejszej sprawie ubezpieczony odwołał się od decyzji pozwanego organu rentowego z dnia 4.08.2014 r., którą to decyzją odmówiono mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na podstawie art. 57 i 58 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.). Decyzja ta, co wynika z jej treści, zapadła w rozpoznaniu wniosku M. S. (1) z dnia 12.02.2013 r. o rentę z tytułu niezdolności do pracy (wniosek – k. 3 t. XI akt ZUS). Wniosek w tym zakresie został zawarty w piśmie procesowym M. S. (1) z dnia 12.02.2013 r., złożonym do akt sprawy Sądu Okręgowego w Olsztynie o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy prowadzeniu działalności gospodarczej sygn. akt IV U 2983/12

(k. 25 odw. t. IX akt ZUS). Wyrokiem z dnia 13.02.2013 r. wniosek ten został przekazany Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. do rozpoznania (k. 23 t. IX akt ZUS).

Sąd Okręgowy słusznie wskazał w uzasadnieniu zaskarżonego obecnie wyroku, że przedmiotem niniejszego postępowania było prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia. Sąd Okręgowy poczynił w tym zakresie prawidłowe ustalenia co do stanu faktycznego oraz dokonał trafnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego. Wskazał, że sprawa o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy prowadzeniu działalności gospodarczej została prawomocnie zakończona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 27.11.2013 r. sygn. III AUa 589/13, oddalającym apelację M. S. (1) od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 13.02.2013 r. sygn. IV U 2983/12, oddalającym odwołanie M. S. (1) od decyzji ZUS odmawiającej mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Sformułowany w apelacji zarzut dotyczący błędu w ustaleniach faktycznych polegający na bezpodstawnym uznaniu, że renta z tytułu niezdolności do pracy nie przysługuje wnioskodawcy, gdyż niezdolność ta nie miała związku z wypadkiem przy pracy zdaje się wynikać z niedostatecznego rozeznania skarżącego co do przedmiotu sporu w sprawach z odwołania od decyzji organów rentowych. Kwestia ta została jednak omówiona wyżej wystarczająco czytelnie.

Mając zatem prawidłowo określony przez Sąd Okręgowy przedmiot sporu niniejszego postępowania, Sąd Apelacyjny w całości podziela i przyjmuje za własne zarówno ustalenia faktyczne oraz wykładnię przepisów dokonaną przez ten Sąd.

Istota przedmiotowego postępowania sprowadzała się do odpowiedzi na pytanie, czy ubezpieczonemu przysługuje prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy. Problematyka ta regulowana jest przez przepisy ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm. dalej powoływana jako ustawa emerytalna). Za sądem pierwszej instancji można powtórzyć, że uzyskanie prawa do tej renty wymaga kumulatywnego spełnienia trzech przesłanek. Po pierwsze, ubezpieczony powinien być co najmniej częściowo niezdolny do pracy. Po drugie, powinien posiadać wymaganą liczbę okresów składkowych i nieskładkowych i po trzecie, niezdolność do pracy powinna powstać w okresie ubezpieczenia lub 18 miesięcy od jej ustania.

Dodatkowo wskazać należy, że ocena aktualnego stanu zdrowia powinna być dokonana pod kątem przesłanek opisanych w treści art. 12 ustawy emerytalnej. W myśl powołanego przepisu niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Ustalenie niezdolności do pracy oraz okresu jej trwania wymaga wiadomości specjalnych z zakresu medycyny. Sąd pierwszej instancji w tej kwestii przeprowadził stosowne dowody z opinii biegłych lekarzy. Z przedmiotowych opinii wynika, że M. S. (2) jest za trwale częściowo niezdolny do pracy. Ustalili również, że niezdolność ta istnieje od dnia 2.12.2011 r.

Z tak sformułowaną tezę należy się zgodzić. Opinia została opracowana przez lekarzy, których specjalności odpowiadają schorzeniom, na które leczy się skarżący. Po wtóre, biegli zapoznali się przed wydaniem opinii z dokumentacją lekarską a zajęte stanowisko wyczerpująco uzasadnili.

W rozpatrywanej sprawie również w ocenie Sądu Apelacyjnego opinia sporządzona przez biegłych nie zawiera braków, została sporządzona rzetelnie, ze znajomością rozpatrywanych kwestii, przez specjalistów zajmujących się schorzeniami, na które cierpi skarżący. Analizując sposób rozumowania sądu pierwszej instancji trzeba stwierdzić, że jest on prawidłowy. Jak już wskazano wnioski wynikające z opinii biegłych są kategorię kategoryczne. Nie pojawiają się wątpliwości natury orzeczniczej, które uzasadniają z urzędu dalsze prowadzenie postępowania dowodowego.

Zarzut apelacji wskazujący, że dowód z opinii tej nie został przeprowadzony w drodze pomocy sądowej przez Sąd Okręgowy w Warszawie nie jest trafny. Z akt sprawy wynika, że sąd pierwszej instancji na rozprawie 30.10.2014 r.

dopuszczył ten dowód w drodze pomocy sądowej ponieważ wówczas skarżący przebywał w Areszcie Śledczym w W. (k. 39 akt). Sąd Okręgowy w Warszawie zwrócił jednak tę odezwę bez wykonania (k. 43 akt) gdyż biegli sądowi z listy tego Sądu nie wyrazili zgody na badanie skarżącego w areszcie (k. 49 i 50). Opinię sporządzili biegli sądowi z listy Sądu Okręgowego w Olsztynie, stosownie do zarządzenia z dnia 20.02.2015 r. (k. 50 odw.). Powyższa okoliczność w ocenie Sądu Apelacyjnego nie wpływa na wynik sprawy.

Mając zatem na uwadze częściową niezdolność do pracy skarżącego istniejącą od 2.11.2011 r. i pozostawanie przez niego w zatrudnieniu do 1.12.2011 r. Sąd Okręgowy badał czy ostatni warunek prawa do renty został przez skarżącego spełniony. Warunek ten dotyczy wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego. W sytuacji skarżącego, u którego niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat, legitymującego się stażem ubezpieczeniowym w wymiarze 23 lat 7 miesięcy i 20 dni, stosowna regulacja zawarta jest w treści art. 57 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 58 ust. 1 pkt 5 i ust. 2. Przepisy te stanowią, że skarżący powinien wykazać okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze wynoszącym łącznie co najmniej 5 lat i powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej. Okres wskazanych wyżej 5 lat nie został wykazany przez skarżącego.

W tym stanie rzeczy apelacja podlegała oddaleniu z mocy art. 385 k.p.c.